

گروه دربانوردی – امید اسماعیلی – دربانوردان انسان‌هایی هستند که خانه‌شان روی آب است و جز آب، چیزی نمی‌بینند. این سربازان خط مقدم اقتصاد به معنای دقیق کلمه دل به دریا می‌زنند و زندگیشان را با حال دریا تنظیم می‌کنند. این روزها که صنعت دریانوردی با بحران تامین نیروی انسانی کارآمد روبه‌روست اما این توانایی را دارد که ماموریت‌های دریایی خود را در سخت‌ترین شرایط جوی و در دورترین نقاط جهان با موفقیت به پایان برساند.

به گزارش خبرنگار روزنامه دریایی اقتصادسرآمد، با ورود بخش خصوصی به عرصه کشتی داری تا حدود زیادی قابل پیش‌بینی بود که دربانوردان حرفه‌ای جذب شرکت‌های خصوصی شوند. تامین نیرو برای این دسته از شرکت‌های تازه‌وارد، دغدغه مهم و نیازمند برنامه‌ریزی‌است زیرا فرآیند تربیت نیروی دریایی زمان‌بر است و نبود نهادی معتبر برای تامین نیروی دریایی مورد نیاز شرکت‌های کشتیرانی خصوصی می‌تواند سرمایه‌گذاری در حمل و نقل دریایی را با تعلل و تردید روبه‌رو کند. چنانچه بخواهیم ریشه‌ای به مشکل تامین نیروی انسانی دریایی کشورمان بپردازیم به نقش ناکارآمد مشاوران آموزشی در دوره دبیرستان برمی‌خوریم که هیچ‌گاه برگ‌زدین چنین حرفه‌ای را به جوانان مستعد توصیه نمی‌کنند. چرا که آن‌ها دریانوردی را جزو مشاغل سخت و طاقت‌فرسا دانسته و ترجیح می‌دهند به طور سستی جوانان را به رشته‌هایی چون مهندسی، پزشکی و علوم انسانی با بازار کار نامناسب و به ظاهر پرطرفدار سوق دهند. با این وجود باید گفت که دربانوردی می‌تواند حرفه مشقت‌باری نباشد چنانکه جنبه‌های جذاب و منطقی با استانداردهای امروزی را برای آن در نظر بگیریم. متاسفانه آمار دقیقی از تعداد دربانوردان ایرانی شامل در عرشه کشتی‌های در سطح جهان در دست نیست. برخی دربانوردان ایرانی در کشورهای دیگر همچون آفریقا، انگلیس، استرالیا و کشورهای حاشیه خلیج فارس فعالیت می‌کنند. این بدان معناست که گویاهانه‌های دریانوردی ایران، دارای ارزش بین‌المللی است. از این نظر ایران در فهرست سفید کنوانسیون «STCW» قرار دارد.

دربانوردان و مشکلاتی از جنس خاص

همایون یوسفی، کارشناس دریانوردی و مدرس دانشگاه در گفت و گو با خبرنگار روزنامه دریایی اقتصادسرآمد، گفت: مشکلات دربانوردان در شناورهای اقیانوس پیمای متفاوت از مشکلات دربانوردان مشغول به فعالیت در شناورهای کوچک است هر چند مشکلات مشترکی نیز دارند که شامل بازگشت به وطن و حقوق و دستمزد است. وی با اشاره به این‌که حوزه دریایی کشور در چند سال اخیر با مشکلات عدیده‌ای مواجه شد که بخشی از آن ناشی از تحریم‌های یکجانبه و غیرقانونی کشورهای غربی علیه ایرن بود، گفت: این موضوع باعث شده تا دریانوردان ایرانی به رغم برخورداری از تفاهم نامه میان برخی دول با کشورمان اجازه حضور در عرشه کشتی دیگر کشورها را نداشته باشند و یا به عبارتی امکان دسترسی به بازارهای کار خارجی را ندارند. وی با تاکید بر این‌که حل مشکلات دربانوردان در راس خواسته‌های سازمان‌ها و انجمن‌های دریانوردی است، افزود: روز جهانی دربانورد فرصتی است که مساله دوری از خانواده و معیشت دربانوردان به عنوان بخشی از چالش‌های زندگی آنان مورد بازنگری قرار بگیرد.

دربانوردان مقاومتان سخت کوش

یوسفی از دریانوران به عنوان افرادی مقاوم و سخت‌کوش در مواجهه با ناملایمات یاد کرد و ادامه داد: این مشارکت چشمگیر دریانوردان از گذشته تاکنون بیانگر جایگاه دریا و دریانوردی در شاکله خانواده دربانوردان است. شغل دریانوردی به رغم تمامی مشکلات از جاذبه‌های خاص خود نیز برخوردارست موضوعی بود که او در ادامه آن را یادآور شد و گفت: دوری از خانواده، دوری از امکانات رفاهی و تسهیلات و فرصت‌های اجتماعی، شرایط آب وهوایی و کار در گرما و سرما و شرایط طوفانی دریا، کم بودن مرخصی‌ها از دشواری‌های کار دربانوردان است که حتی زمانی که در کشتی، شیفت کاری نیست اما باز هم مجبور به ماندن در محیط بسته کشتی و پی گیری امور مربوط به کار هستند تا حمل و نقل کالا و بار و مسافر کشور به درستی و ایمن انجام شود در واقع کار در کشتی نفکشتش شبانه روزی است و تعطیل بردار نیست.

گروه شیلات – – صنعت شیلات از دیرباز نقش

مهمی در تامین معاش خانواده‌ها و اقتصاد کشور داشته و برداشت از منابع آبی و آبزیان حوزه جغرافیای کشورمان یکی از منابع مهم درآمدی محسوب می‌شود. اگرچه از این ظرفیت و توان بالقوه آنگونه که باید بهره گرفته نشده اما برنامه‌ها و چشم‌اندازهای طراحی شده نشان از آن دارد که توجه جدی‌تر به این بخش می‌تواند آینده روشن‌تری پیش روی اقتصاد ملی ایران بر پایه توسعه اقتصاد دریامحور فراهم آورد.

به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، وجود ذخایر قابل توجه آبزیان در آب‌های شمال و جنوب کشور و همچنین توسعه صنعت پرورش ماهی در آب‌های داخلی و امکان بهره برداری از آبزیان آب‌های بین المللی و صنایع وابسته به آن، چشم‌انداز روشنی را برای تأمین هرچه بیشتر پروتئین دریایی مورد نیاز کشور فراهم کرده‌است و در ایران پیشرفت چشمگیر صنعت شیلات طی سال‌های اخیر به ویژه از دهه ۱۳۷۰ به بعد را تجربه کند.

همچنین قابلیت پرورش آبزیان در سراسر کشور و استعداد ماهی دار شدن دریاچه ها، مخازن پشت سد‌ها، آبگیرها و رودخانه ها با بازسازی ذخایر دریاها و آب‌های ساحلی کشور از طریق رهاسازی بچه‌ماهی در آنها و همچنین امکان استحصال حجم زیادی از ماهیان، هر یک به نوبه خود می‌تواند در تأمین بخش عمده‌ای از پروتئین کشور اثرگذار باشد. شیلات به عنوان یکی از مهمترین منابع درآمدزایی و تأمین غذا در جهان شناخته می‌شود. به‌طوری‌که طبق آمار سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد در سال ۲۰۱۹، حدود ۳۳۰ میلیون تن ماهی و محصولات دریایی در سطح جهانی تولید شد. این صنعت نه تنها تأمین‌کننده غذای میلیون‌ها نفر است، بلکه در بسیاری از کشورها به عنوان یک منبع اصلی درآمد و شغل

محسوب می‌شود. برخی کارشناسان می‌گویند اقتصاد دریا محور به این معناست که کشورهای ساحلی می‌توانند از دریا به عنوان منبعی برای توسعه اقتصادی خود بهره‌برداری کنند. شیلات، گردشگری دریایی، حمل و نقل دریایی و استخراج منابع معدنی از جمله فعالیت‌هایی هستند که می‌توانند به رونق اقتصادی کمک کنند. با وجود اهمیت بالای شیلات، این صنعت با چالش‌های متعددی نیز مواجه است.

اهمیت اجتماعی توسعه صنایع شیلاتی صنعت شیلات می‌تواند نقش بسیار مهمی در درآمدزایی، اشتغال و تأمین نیازهای پروتئینی مردم داشته باشد. در کنار اثرات مستقیم فعالیت‌های شیلاتی، نباید لز سایر تأثیرات اجتماعی، فرهنگی و دیگر، ناشی از فعالیت این بخش از جمله در حوزه آبزی پروری، صیادی و صنایع شیلاتی را نیز نادیده گرفت. بسیاری از کارشناسان معتقدند که حمایت از این صنایع و فعالیت آنها می‌تواند زمینه‌ساز توسعه متوازن در استان‌های ساحلی و اقتصاد کشور را به دنبال داشته باشد. نقش شیلات در تأمین قسمتی از پروتئین با ارزش جامعه و وصول منابع انرژی و درآمد ملی بر هیچ کس پوشیده نیست و صنعت شیلات می‌تواند نقش بسیار مهمی در درآمدزایی، اشتغال و تأمین نیازهای پروتئینی مردم داشته باشد. جلوگیری از واردات و همچنین نقشی که در اشتغال مستقیم و غیر مستقیم افراد به فعالیت ماهیگیری، ایجاد صنایع جنبی و ساخت وسایل و ابزارآلات صید و سایر تأسیسات وابسته در حاشیه دریا ایجاد می‌کند را می‌توان از اهمیت شیلات دانست. در کنار اثرات مستقیم اقتصادی نباید سایر تأثیرات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ناشی از فعالیت این زیربخش را نادیده انگاشت. مواردی همچون جلوگیری از مهاجرت به‌وسیله جذب و اشتغال افراد، حفظ حدود مرزهای ملی، ممانعت از انحرافات اجتماعی مانند قاچاق

«روزنامه دریایی سرآمد» گزارش می دهد؛

توسعه صنایع شیلات در گرو دانش روز و تامین مالی

توسعه پایدار صنایع دریایی محور ارتقای صنعت شیلات

از پیامدها و اثرات شیلات است.

دانش روز لازمه تکمیل زنجیره ارزش شیلات

بسیاری از فعالان حوزه آبزی پروری و صنایع شیلاتی کشور معتقدند که در حال حاضر در تمام بخش‌های شیلات نیاز به دانش روز جهان احساس می‌شود و بسیاری از مشکلات موجود در راه صنعت شیلات بدون ارتباط با شرکت‌های دانش بنیان و صاحب‌نظران داخلی و خارجی برطرف نخواهد شد. با چنین نگاهی است که باید با بهره‌گیری از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان و حضور سرمایه‌گذاران، تجار و بازرگانان در این عرصه، شاهد گسترش صنایع شیلاتی در کشور به عنوان یکی از زیرشاخه‌های اصلی صنایع دریایی در کشور باشیم. انتقال دانش روز و تکنولوژی‌های جدید یکی از اولویت‌هی توسعه و پیشرفت منطقه در حوزه تولیدات شیلات و آبزی پروری است. از طرف دیگر استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی سواحل در سال‌های گذشته کمتر مورد توجه بوده، حالا مدتی است که تبدیل به یکی از موضوعاتی شده‌است که مورد توجه قرار دارد. همچنین در حوزه تجارت خارجی محصولات شیلاتی باید از روش‌های ابتدایی، سنتی و کم بهره فاصله گرفت و با استفاده از دانش روز به رقابت در عرصه‌های بین المللی پرداخت. تکمیل زنجیره ارزش تولیدات حوزه شیلات نیز از مهمترین حوزه‌هایی است که نیازمند دانش روز، تجاری‌سازی و کسب ثروت، فعالیت مجموعه‌های دانش بنیان است. تکمیل زنجیره ارزش محصولات شیلاتی و تولیدات آبزیان یکی از برنامه‌های اصلی در حوزه صنایع شیلاتی و آبزی پروری در کشور است که این امیدواری وجود دارد تا با ایجاد بستر مناسب برای انتقال دانش و تجربه به این حوزه، شاهد رشد و توسعه آن باشیم.

ضرورت تغییر مدل تامین مالی صنایع شیلات

سیدحسین حسینی، معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان شیلات کشور چندی پیش و در پنجمین جلسه کارگروه تخصصی شیلات و آبزیان ستاد هماهنگی امنیت غذایی، ضمن تاکید بر ایجاد روش‌هایی خاص برای تأمین مالی طرح‌های شیلاتی گفت: مدل‌های تأمین مالی برای طرح‌های شیلاتی باید تغییر کرده و تمامی زیربخش‌ها همچون زنجیره تأمین، تولید، توزیع و بازار را در بر گیرد. وی افزود: تضمین یکی از مواردی است که تولیدکنندگان و بهره‌برداران را برای وام‌های اعتباری دچار مشکل کرده‌است که ضرورت دارد کارشناسانی مدل‌های

«روزنامه دریایی سرآمد» بررسی می کند؛

کشتیرانی بدون نیروی کار بانگیزه و ماهر رشد نمی‌کند

دربانورد متخصص رکن اصلی قدرت دریایی ایران

خاطر و ایمنی و امنیت کامل، به نقش و جایگاه حرفه‌ای خود بعنوان پیشگامان عرصه اقتصاد دریاها در سایه تخصص خود افتخار کنند.

با این تفاسیر توجه مسئولان به امر آموزش دریانوردی امری ضروری است که حتما باید صورت بگیرد، اما به‌عنوان پرسش پایانی می‌خواهم بپرسم که اساسا برای ارتقای سطح کیفی آموزش دریانوردی در ایران چه راهکارهایی وجود دارد؟ لذا جمله این راهکارها می‌توان به ایجاد مکانیزم‌های استاندارد و بسترهای علمی برای رتبه‌بندی مراکز آموزشی داخلی، تطبیق وضعیت آموزش دریانوردی کشور در مقایسه با کشورهای پیشرفته، ایجاد رقابت علمی بین مراکز آموزشی، توسعه و توانمندسازی دانش‌مدیران و کادر آموزشی مراکز، بازتعریف، طراحی و اجرای

پروژه‌های بهبود بسا رویکردهای علمی و بهره‌گیری و تجهیز مراکز به تکنولوژی‌های نو و متناسب با نیازهای فعلی صنعت دریانوردی اشاره کرد.

دیر زمانی است که دریا شناسان سعی دارند الگوی تمرین شده در خیلی از کشورهای دریایی و غیر دریایی برای پیشرفت و گسترش مانند کارا، را در ایران نیز بر مدار دریا تبیین و پیاده سازی نمایند اما تا کنون به دلیل نبود شناخت کافی در سطح جامعه و به ویژه مسئولان، عمدتاً به تعریف و تبیین از این رویکرد پرداخته‌اند.

قدرت دریایی نشانگر توانایی یک ملت در استحصال منافع خویش از دریاست. امروزه قدرت دریایی را مرکب از سرچشمه‌ها و عناصری می‌دانند که به شکل گیری آن منجر می‌شود؛ سرچشمه‌ها و منابع قدرت عبارت است از: جامعه و ملت دریایی، منابع، سبک حکومت و سیاست دولت و جغرافیا که وقتی با عناصری نظیر کشتی‌های تجاری و جنگی، پایگاه‌ها و ابزار جنگ ترکیب می‌شود، قدرت دریایی را به وجود می‌آورد؛ بنابراین قدرت دریایی فقط متکی بر عناصر دریایی نبوده بلکه مجموعه‌هایی از عناصر قدرت ملی شامل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و نظامی و زیست‌محیطی یک ملت را نیز در برمی‌گیرد.

